

LBRIS

We know
books

Franz Kafka

Un artist al foamei

Traducere și studiu introductiv
de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
KAFKA, FRANZ

Un artist al foamei / Franz Kafka; traducere și studiu
introdutiv de Lucian Pricop. – București:

Cartex, 2026

ISBN 978-630-6651-97-9

I. Pricop, Lucian (trad.; pref.)

821.112.2

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

Toată viața mea am murit,
iar acum voi muri cu adevărat.
(studiu introductiv de Lucian Pricop)

7

Notă asupra ediției

55

ÎNTÂIA SUFERINȚĂ

57

O FEMEIE MICĂ

63

UN ARTIST AL FOAMEI

75

**JOSEFINE, CÂNTĂREAȚA
SAU POPORUL ȘOARECILOR**

91

Notă asupra ediției

Prezenta ediție românească urmează textul german al volumului *Ein Hungerkünstler* stabilit în ediția critică Franz Kafka, *Drucke zu Lebzeiten*, îngrijită de Hans-Gerd Koch, Wolf Kittler și Gerhard Neumann la Editura S. Fischer, Frankfurt am Main, 1994. Traducerea are ca punct de plecare ultima configurație publicată și supravegheată de Franz Kafka însuși, apărută în 1924, la puțin timp după moartea autorului. Spre deosebire de marile romane postume, reorganizate editorial de Max Brod, textele din *Un artist al foamei* posedă un statut aparte în opera kaskiană: ele reprezintă una dintre puținele construcții narative concepute și parțial validate de autor într-o formă aproape definitivă.

Volumul reunește patru proze târzii – *Întâia suferință*, *O femeie mică*, *Un artist al foamei* și *Josefine, cântăreța sau Poporul șoarecilor* – texte care concentrează într-o formulă densă marile teme ale ultimei perioade kaskiene: ascetismul, fragilitatea corporală, tensiunea dintre individ și comunitate, epuizarea limbajului, transformarea artei în practică existențială și imposibilitatea reconcilierii cu lumea socială.

Ediția de față urmărește cu fidelitate textul critic german și evită intervențiile de normalizare stilistică sau de clarificare interpretativă. Sintaxa, repetițiile, ritmul

LIBRIS | We know books

frazei și oscilațiile deliberate ale registrului discursiv au fost păstrate ori de câte ori limba română a permis acest lucru, pentru a conserva tensiunea specifică prozei kafkiene. Traducerea își asumă astfel o orientare prioritar filologică și încearcă să reproducă nu doar sensul literal al textului, ci și dinamica lui interioară, caracterizată prin instabilitate semantică, precizie și permanente deplasări de perspectivă.

Traducerile românești anterioare ale textelor incluse în acest volum au avut un rol important în receptarea lui Kafka în spațiul românesc și reprezintă contribuții semnificative. Actuala ediție propune însă o relectură a prozelor pornind de la aparatul critic contemporan și de la principiile edițiilor academice moderne dedicate operei kafkiene. În acest sens, volumul trebuie înțeles ca o ediție orientată către restituirea cât mai exactă a textului și către evidențierea specificului stilistic și conceptual al ultimei faze de creație a lui Kafka.

L.P.

ÎNTÂIA SUFERINȚĂ

Un artist de trapez – după cum se știe, această artă, practică sus, sub cupolele marilor scene de *varieté*, este una dintre cele mai dificile din toate cele accesibile omului – își organizase viața astfel încât, la început din dorința de desăvârșire, iar mai târziu dintr-o obișnuință devenită tiranică, rămânea zi și noapte pe trapez, câtă vreme lucra în același circ. Tuturor nevoilor sale, de altfel foarte puține, le răspundeau slujitori care se schimbau între ei, vegheau jos și ridicau sau coborau, în recipiente special pregătite, tot ceea ce îi era necesar sus. Această formă de viață nu crea, în rest, dificultăți deosebite pentru cei din jur; doar în timpul celorlalte numere din program era ușor deranjant faptul că el rămânea sus – lucru care nu putea fi ascuns – și că, deși în astfel de momente se purta, de obicei, liniștit, din când în când câte o privire din public se abătea spre el. Dar conducerea îl ierta pentru asta, deoarece era un artist extraordinar, de neînlocuit. Se înțelegea, de altfel, că nu trăia astfel dintr-un capriciu și că, în fond, numai

așa își putea menține exercițiul neîntrerupt, numai așa își putea păstra arta la nivel de perfecțiune.

În plus, acolo sus era și sănătos, iar când, în sezonul cald, ferestrele laterale ale întregii bolți erau deschise și, odată cu aerul proaspăt, lumina soarelui pătrundea în spațiul semiîntunecat, locul devenea chiar plăcut. Firește, contactele sale cu oamenii erau limitate; doar uneori urca până la el, pe scara de frânghie, câte un coleg acrobat, iar atunci stăteau amândoi pe trapez, sprijiniți de sistemele de susținere din dreapta și din stânga, și vorbeau; sau muncitorii care reparau acoperișul schimbau cu el câteva cuvinte printr-o fereastră deschisă; ori pompierul care verifica iluminatul de urgență pe galeria superioară și îi striga ceva respectuos, dar greu de înțeles. În rest, în jurul lui domnea liniștea; doar uneori câte un angajat, rătăcit, după-amiaza, prin amfiteatrul gol, își ridica privirea, gânditor, spre înălțimea aproape inaccesibilă ochiului, unde artistul de trapez, fără să știe că este observat, își exersa numerele sau se odihnea.

Astfel ar fi putut trăi netulburat, dacă nu ar fi existat inevitabilele călătorii dintr-un loc în altul, care îi erau extrem de neplăcute. Desigur, impresarul avea grijă ca artistul să fie cruțat de orice prelungire inutilă a suferințelor sale: pentru deplasările prin oraș se foloseau automobile rapide, cu care se gonea, pe cât posibil noaptea sau în primele ore ale dimineții, prin

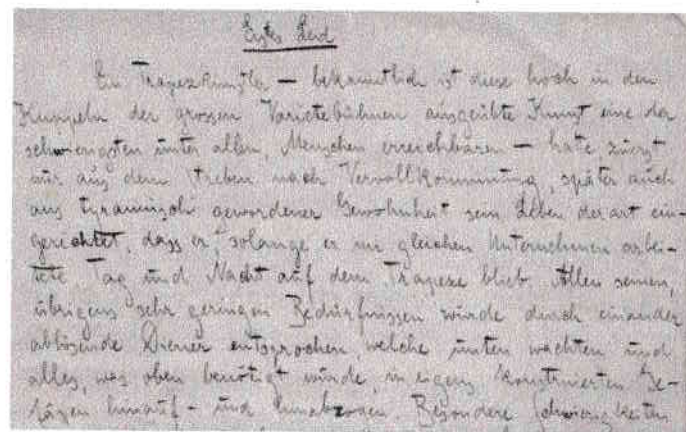
străzile pustii, cu cea mai mare viteză – dar, desigur, prea încet pentru dorul artistului de trapez; în tren îi era rezervat un compartiment întreg, în care își petrecea călătoria sus, în plasa pentru bagaje, oferindu-și astfel, într-o anumită măsură, dar într-o formă jalnică, un substitut al modului său obișnuit de viață; iar la următorul loc de reprezentație, în teatrul spectacolului, trapezul era deja montat cu mult înainte de sosirea lui, toate ușile care duceau spre sală erau larg deschise, toate coridoarele eliberate. Totuși cele mai frumoase momente din viața impresarului erau acelea în care artistul punea piciorul pe scara de frânghie și, într-o clipă, atârna din nou sus, în sfârșit, pe trapezul său.

Oricâte călătorii reușise deja să organizeze impresarul, fiecare nouă deplasare îi era totuși din nou penibilă, căci aceste drumuri erau, dincolo de orice altceva, cu siguranță distrugătoare pentru nervii artistului de trapez.

Astfel călătoreau din nou împreună; artistul stătea întins în plasa pentru bagaje și visa, iar impresarul, așezat în colțul opus, lângă fereastră, citea o carte, când artistul îl chemă încet. Impresarul îi răspunse imediat, gata să-i stea la dispoziție. Artistul spuse, mușcându-și buzele, că pentru exercițiile sale trebuie să aibă de acum înainte nu unul, ci două trapeze, două trapeze așezate unul în fața celuilalt. Impresarul fu pe

loc de acord. Artistul însă, ca și cum ar fi vrut să arate că aprobarea impresarului nu avea mai multă însemnătate decât o eventuală împotrivire, spuse că nu va mai face niciodată, în nicio împrejurare, exerciții pe un singur trapez. La gândul că acest lucru ar putea totuși să se întâmple vreodată, părea să se cutremure. Impresarul declară încă o dată, cu prudență, și observându-l cu atenție, că este pe deplin de acord: două trapeze sunt mai bune decât unul, iar, în plus, această nouă organizare aduce și alte avantaje, făcând numărul mai variat. Atunci artistul izbucni deodată în plâns. Adânc tulburat, impresarul sări în picioare și întreabă ce se întâmplase; iar când nu primi niciun răspuns, se urcă pe bancă, îl mângâie și își lipi fața de a lui, astfel încât fu și el udat de lacrimile artistului. Abia după multe întrebări și cuvinte de alinare, artistul spuse, plângând în hohote: „Numai cu această singură bară în mâini, cum aș putea trăi astfel?” Acum îi fu impresarului mai ușor să-l liniștească; îi promise că va telegrafia chiar din următoarea stație, la următorul loc de reprezentare, pentru instalarea unui al doilea trapez; își reproșă că îl lăsase atâta vreme să lucreze doar cu unul singur și îi mulțumi, laudându-l mult pentru că, în sfârșit, atrăsese atenția asupra acestei greșeli. Astfel, impresarul reuși să-l calmeze treptat și se putu întoarce la locul său. Dar nu era liniștit; cu o grijă apăsătoare îl privea pe ascuns, pe

deasupra cărții, pe artistul de trapez. Dacă asemenea gânduri începeau odată să-l chinuie, puteau ele să mai înceteze vreodată? Nu erau oare sortite să crească neconținut? Nu deveneau ele o amenințare pentru însăși existența lui? Și într-adevăr, impresarul credea că vede cum, în somnul aparent liniștit, în care plânsul se stinsese, încep să se contureze primele riduri pe fruntea netedă, ca de copil, a artistului de trapez.

Prima pagină a manuscrisului povestirii *Erstes Leid*.